

Association between Low Back Pain and Lifestyle Among the Staff in Mazandaran University of Medical Sciences

Shokooh Karimi¹,
Farzaneh Afkhaminia²,
Naser behnampour³,
Fereshteh Talebpour Amiri⁴

¹ MSc Student in Anatomy, Student Research Committee, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² MSc Student in Biostatistics, Student Research Committee, Faculty of Health, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

³ Assistant Professor, Department of Biostatistics, Faculty of Health, Golestan University of Medical Sciences, Gorgan, Iran.

⁴ Assistant Professor, Department of Anatomy, Molecular and Cell Biology Research Center, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received January 16, 2018 ; Accepted May 19, 2018)

Abstract

Background and purpose: Low Back Pain (LBP) is one the major public health problems in the world. Lifestyle is one of the most important factors affecting the health of employees. The aim of this study was to determine the association between LBP and lifestyle among employees in Mazandaran University of Medical Sciences.

Materials and methods: In a cross-sectional descriptive analysis, 186 people working in Mazandaran University of Medical Sciences, 2017, were recruited. Nordic Musculoskeletal Disorders Questionnaire (NMQ) and Lifestyle Questionnaire (LSQ) were administered. Data were analyzed applying Chi square and logistic regression tests.

Results: The average age of the staff was 40 ± 9.002 . Among the participants 54.7% were males, 47.8% hold master's degree and 45.9% had LBP. The prevalence of LBP was 54.5% in females and 37.8% in males. The results showed that physical health, exercise and health, mental health, social health, and gender were associated with incidence of LBP in population studied.

Conclusion: In this study, LBP in staff was associated with their gender and lifestyle. So, lifestyle modification could be effective in remission of low back pain.

Keywords: lifestyle, low back pain, staff, Mazandaran

J Mazandaran Univ Med Sci 2018; 28 (162): 141-148 (Persian).

* **Corresponding Author:** Fereshteh Talebpour Amiri - Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran (E-mail: ftaleb2001@yahoo.co.uk)

ارتباط کمردرد با سبک زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۶

شکوه کریمی^۱
فرزانه افخمی^۳
ناصر بهنام پور^۴
فرشته طالب پور امیری^۲

چکیده

سابقه و هدف: کمردرد یکی از عمده ترین مشکلات سلامت عمومی در دنیا می باشد. سبک زندگی از عوامل موثر در سلامت کارکنان است. این مطالعه با هدف تعیین ارتباط کمردرد با سبک زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام گردید.

مواد و روش ها: مطالعه حاضر مقطعی با رویکرد توصیفی تحلیلی می باشد. ۱۸۶ نفر از کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۶ وارد مطالعه شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه های اختلالات اسکلتی عضلانی نوردیک و LSQ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون های کای اسکوتر و رگرسیون لجستیک انجام شد.

یافته ها: در مطالعه حاضر میانگین و انحراف معیار سنی کارمندان 40 ± 9 سال بود. ۵۴/۷ درصد از کارکنان مرد، ۴۷/۸ درصد دارای تحصیلات مقطع کارشناسی ارشد و ۴۵/۹ درصد کمردرد داشتند. شیوع کمردرد در زنان ۵۴/۵ درصد و در مردان ۳۸/۷ درصد بود. نتایج نشان داد حیطه های سلامت جسمانی، ورزش و تندرستی، سلامت روانشناختی، سلامت اجتماعی و همچنین جنسیت در وقوع کمردرد کارکنان نقش داشته است.

استنتاج: کمردرد کارکنان با جنسیت و سبک زندگی آن ها در ارتباط است. اصلاح الگوی سبک زندگی می تواند در بهبود وضعیت کمردرد کارکنان موثر باشد.

واژه های کلیدی: سبک زندگی، کمردرد، کارکنان، مازندران

مقدمه

تاثیر عواملی مثل سن، جنس، نوع فعالیت شغلی، سطح استرس های روانی و میزان تحرک و ورزش قرار دارند (۴-۶). در مطالعات به ارتباط بین کمردرد با انواعی از فاکتورهای دخیل در سبک زندگی از جمله سیگار کشیدن، مصرف الکل و اضافه وزن (۷) فعالیت فیزیکی،

کمردرد یکی از شایع ترین اختلالات اسکلتی عضلانی و معضلات تهدید کننده سلامتی در جهان است (۲، ۱) و در افراد میان سال خصوصاً زنان بعد از سن یائسگی به طور خاص شیوع بیش تری دارد (۳). ریسک فاکتورهای ایجاد کننده کمردرد متغیر می باشد و تحت

E-mail: ftaleb2001@yahoo.co.uk

مؤلف مسئول: فرشته طالب پور امیری - ساری، کیلومتر ۱۸ جاده خزرآباد، دانشکده پزشکی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم تشریح، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد آمار زیستی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

۳. استادیار، گروه آمار زیستی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

۴. استادیار، گروه علوم تشریح، مرکز تحقیقات بیولوژی سلولی و مولکولی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۱۰/۲۶ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۶/۱۱/۸ تاریخ تصویب: ۱۳۹۷/۲/۲۹

عادات تغذیه‌ای، خواب و استرس (۹۸) و سبک‌های زندگی کم‌تحرك (۱۱،۱۰) اشاره شده است. با توجه به این که کارکنان ادارات، دچار کم‌تحركی هستند و زمان زیادی را در وضعیت نشسته یا ایستاده و انجام حرکات تکراری سپری می‌کنند، از جمله افزایش هستند که با توجه مطالعات (۱۲، ۱۳) دارای ریسک فاکتور شغلی قابل ملاحظه‌ای برای ابتلاء به کمردرد می‌باشند. هم‌چنین از آنجایی که اصلاح الگوی سبک زندگی می‌تواند در کاهش ریسک ابتلاء به کمردرد موثر باشد، این مطالعه، با هدف تعیین ارتباط کمردرد با سبک زندگی در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۶ انجام گرفت.

مواد و روش‌ها

مطالعه مقطعی با رویکرد توصیفی تحلیلی بر روی ۱۸۶ نفر از کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران در سال ۱۳۹۶ صورت پذیرفت. ابزار گردآوری اطلاعات، پرسشنامه‌های اختلالات اسکلتی عضلانی نوردیک^۱ (LSQ^۱) و سوالات مربوط به مشخصات دموگرافیک بود. معیار ورود به مطالعه، حضور کارکنان بخش‌های مختلف اداری حداقل به مدت یک سال بود. معیارهای خروج از مطالعه عبارت بود از: ۱) ضربه به ناحیه کمر یا پشت، ۲) سابقه شکستگی پاتولوژیک حاد، ۳) انتشار درد به اندام تحتانی با شدت بیش‌تر یا برابر با ناحیه کمر، ۴) نقایص عصب‌شناسی در اندام تحتانی، ۵) نئوپلاسم فعال سیستماتیک، ۶) بیماری‌های عفونی و خود ایمنی، ۷) جراحی‌های قبلی در ستون مهره‌ها و ۸) بیماری‌های مادرزادی ناحیه کمر.

کلیه شرکت‌کنندگان پس از دریافت پرسشنامه، رضایت خود را برای ورود به مطالعه اعلام کردند. تمامی اطلاعات درج شده در پرسشنامه محرمانه تلقی گردید. بخشی از نسخه فارسی پرسشنامه نوردیک که اختلالات اسکلتی عضلانی را در ناحیه تحتانی پشت

1. Life Style Questionnaire

(کمر) به روش خود اظهاری مورد ارزیابی قرار می‌دهد، در مطالعه حاضر مورد استفاده قرار گرفت. در این سوالات پاسخ دهنده باید مشخص کند که آیا طی ۱۲ ماه گذشته، ناراحتی در قسمت تحتانی پشت خود احساس کرده است و این ناراحتی باعث اختلال در انجام امور روزانه، کاهش فعالیت و غیبت او از محیط کار شده است یا خیر. پرسشنامه LSQ دارای ۶۸ سوال بود که سوالات در مقیاس لیکرت و به صورت همیشه (۴)، معمولاً (۳)، گاهی اوقات (۲) و هرگز (۱) نمره‌دهی شدند. بازه نمره‌دهی به سوالات در مورد هر فرد بین ۶۸ تا ۲۷۲ بود. این پرسشنامه از ده مولفه شامل: ۱- سلامت جسمی (۸ سوال)، ۲- ورزش و تندرستی (۷ سوال)، ۳- کنترل وزن و تغذیه (۷ سوال)، ۴- پیش‌گیری از بیماری‌ها (۷ سوال)، ۵- سلامت روانشناختی (۷ سوال)، ۶- سلامت معنوی (۶ سوال)، ۷- سلامت اجتماعی (۷ سوال)، ۸- اجتناب از مصرف خودسرانه دارو، مواد مخدر و غیره (۶ سوال)، ۹- پیش‌گیری از حوادث (۷ سوال) و ۱۰- سلامت محیطی (۶ سوال) تشکیل شده بود که نمره بالاتر در هر کدام از آن‌ها و در کل، نشان‌دهنده سبک زندگی مناسب بود. روایی پرسشنامه به تایید متخصصان رسید و در تایید پایایی پرسشنامه از نتیجه پژوهش لعلی و همکاران استفاده شد (۱۵). داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۸ و با ارائه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی و کاربرد آزمون‌های کای‌اسکوئر و رگرسیون لجستیک تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها و بحث

با توجه به این که ۱۶ نفر از کارکنان، بسیاری از سوالات سبک زندگی و تمام سوالات نوردیک را پاسخ ندادند، بنابراین تعدادی از نمونه‌ها حذف شدند. تفاوت در حجم نمونه اطلاعات دموگرافیک به دلیل عدم تکمیل اطلاعات می‌باشد. نسبت ابتلا و عدم ابتلا به کمردرد در دو گروه افراد حذف شده (عدم پاسخ به

بعضی پرسش‌ها) و حذف نشده (پاسخ به تمام پرسش‌ها) با استفاده از آزمون‌های کای دو و دقیق فیشر بررسی شد، دو گروه از نظر متغیرهای ذکر شده تفاوتی نداشتند ($p > 0/25$). ارتباط خصوصیات دموگرافیک و کمردرد کارکنان در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

نتایج سایر مطالعات نشان دادند که ارتباط آماری چشمگیری بین کمردرد با سن (۱۷،۱۶۸)، شاخص توده بدنی (۱۹،۱۸،۱۱) و سابقه کاری (۱۹) وجود دارد. اما نتایج مطالعه حاضر با این مطالعات همسو نبود و ارتباط آماری معنی‌داری بین سن، شاخص توده بدنی و سابقه کاری کارکنان با کمردرد در میان آن‌ها مشاهده نگردید که این تفاوت می‌تواند به دلیل حجم کم نمونه، عدم وجود ریسک فاکتور قابل ملاحظه شغلی در مقایسه با کارکنان سایر مشاغل باشد که در مطالعات مشابه مورد بررسی قرار گرفتند (۲۱-۲۳). ۴۵/۹ درصد از کارکنان کمردرد داشتند. شیوع بالای کمردرد مشابه سایر مطالعات می‌باشد (۲۳،۲۴). بی‌توجهی به فاکتورهای

ارگونومیک (۱۳)، افزایش ساعات کاری، مسئولیت‌های شغلی، عدم استراحت کافی (۲۵) حرکات تکراری و حمل اجسام سنگین، طراحی نامناسب محیط کار و کمبود تجهیزات و امکانات (۱۲) می‌توانند در کمردرد کارکنان تاثیرگذار باشند. شیوع کمردرد در زنان ۵۴/۵ درصد و در مردان ۳۸/۷ درصد بود. مطالعات دیگر نیز شیوع بالای کمردرد در میان زنان را تأیید می‌کنند (۲۶،۲۴،۱۹). آستانه تحمل درد پایین‌تر، تغییرات هورمونی مختلف پس از بلوغ، سطح پایین‌تر فعالیت فیزیکی در زنان نسبت به مردان و گرایش بیش‌تر آنان به اثرپذیری نسبت به پدیده‌های استرس‌زا نسبت داد (۲۱،۲۰). نتایج مدل رگرسیون لجستیک تک‌متغیره نشان داد در مردان شانس ابتلا به کمردرد کم‌تر از زنان است افزایش حیطه‌های سلامت جسمانی ورزش و تندرستی سلامت روانشناختی و سلامت اجتماعی می‌تواند وقوع کمردرد را کاهش دهد. در مدل رگرسیون لجستیک چندگانه، تنها حیطه ورزش و تندرستی معنی‌دار بود، یعنی در حضور تمام

جدول شماره ۱: توزیع فراوانی خصوصیات دموگرافیک نمونه‌های پژوهش و ارتباط آن‌ها با کمردرد

متغیر مورد بررسی	تعداد	درصد	تجربه کمردرد		آماره آزمون کای اسکوئر	سطح معنی‌داری
			بله	خیر		
سن	<۳۰	۲۹	۱۱	۱۸	۱/۳۴	۰/۵۱
	۳۰-۵۰	۱۱۳	۵۶	۵۷		
	۵۰ <	۲۵	۱۱	۱۴		
جنسیت	مرد	۹۳	۳۶	۵۷	۴/۲۵	۰/۰۴
	زن	۷۷	۴۲	۳۵		
وضعیت تاهل	مجرد	۲۸	۹	۱۹	۲/۶۱	۰/۱۱
	متاهل	۱۳۵	۶۶	۶۹		
سطح تحصیلات	کاردانی	۲۵	۱۲	۱۳	۱/۹۱	۰/۵۲
	کارشناسی	۵۱	۲۰	۳۱		
	کارشناس ارشد	۷۶	۳۹	۳۷		
	دکتری و بالاتر	۷	۳	۴		
دانشکده محل خدمت	پیراپزشکی	۳۱	۱۲	۱۹	۵/۶۷	۰/۳۴
	پزشکی	۴۹	۲۷	۲۲		
	حوزه ستادی	۲۰	۹	۱۱		
	داروسازی	۲۵	۱۶	۹		
	بهداشت و پرستاری	۲۱	۹	۱۳		
سابقه کار	کم‌تر مساوی ۱۰ سال	۶۸	۳۲	۳۶	۰/۱۸	۰/۶۶
	بیش‌تر از ۱۰ سال	۸۹	۴۵	۴۴		
شاخص توده بدنی (Kg/m^2)	لاغر (<19)	۳	۱	۲	۰/۲۷	۰/۹۶
	نرمال (۱۹-۲۵)	۷۴	۳۵	۳۹		
	اضافه وزن (۲۵-۳۰)	۶۵	۳۱	۳۴		
	چاق (>30)	۲۰	۹	۱۱		

و تاثیر آن بر اختلال فعالیت‌های روزانه طی ۱۲ ماه گذشته در جدول شماره ۳ نشان داده شده است.

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی کمردرد و تاثیر آن بر اختلال فعالیت‌های روزانه طی ۱۲ ماه گذشته در نمونه‌های پژوهش

مدت زمان ابتلا	کمردرد طی ۱۲ ماه گذشته تعداد (درصد)	اختلال فعالیت‌های روزانه طی ۱۲ ماه گذشته تعداد (درصد)
سطوح		
صفر روز	۱۲ (۱۶/۹)	۳۳ (۴۵/۲)
۱-۷ روز	۲۷ (۳۸)	۲۶ (۳۵/۶)
۸-۳۰ روز	۹ (۱۲/۷)	۹ (۱۲/۳)
بیش تر از ۳۰ روز اما نه هر روز	۱۱ (۱۵/۵)	۳ (۴/۱)
هر روز	۱۲ (۱۶/۹)	۲ (۲/۷)

اختلال خواب، اختلال در روابط اجتماعی، افزایش بروز تصادفات و حوادث، استفاده از داروهای مسکن (۳۱)، کاهش تحرک، افسردگی، محدودیت فعالیت روزانه و در نهایت کاهش کیفیت زندگی خصوصا در افراد میان سال و پیر، از جمله عوارض ابتلا به کمردرد می باشد (۳۲). هم چنین کمردرد بر کاهش بازدهی کارکنان تاثیر گذار بوده و عمده ترین ریسک فاکتور غیبت از محل کار به علت بیماری و ناتوانی ناشی از کار به شمار می رسد (۳۳). کمردرد در کارکنان دانشگاه علوم پزشکی مازندران با سبک زندگی آنان در ارتباط است. فعالیت فیزیکی، پیش گیری از بیماری ها و حوادث، کنترل استرس ها و تنش های روزانه می توانند در کاهش ریسک ابتلا و مدیریت کمردرد کارکنان به خصوص زنان موثر باشند.

سپاسگزاری

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی مازندران به شماره IR.MAZUMS.REC.1395.S192 می باشد. بدین وسیله از کمیته تحقیقات و فناوری دانشگاه و کمیته تحقیقات دانشجویی و تمامی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مازندران تشکر و قدردانی می گردد.

متغیرهای مورد بررسی، تنها افزایش در حیطه ورزش و تندرستی است که می تواند وقوع کمردرد را کاهش دهد (جدول شماره ۳). این یافته با نتایج سایر مطالعات همخوانی دارد (۱۱، ۱۸). با این حال برخی مطالعات نشان دادند ممکن است به دلیل آسیب های پزشکی به دنبال ورزش های غیراصولی، سنگین و یا طولانی مدت، کمردرد افزایش یابد (۲۱). کمردرد در بالغین با ابتلا به بیماری های مزمن در ارتباط است. آگاهی افراد از وضعیت سلامشان، نقش مهمی در مدیریت دردهای مزمن از جمله کمردرد دارد (۲۷).

فاکتورهای اجتماعی محیط کار نیز، بر کمردرد اثر گذارند (۱۲). روابط اجتماعی ناسالم در محیط کار، افزایش تقاضا، کاهش نظارت، استرس شغلی، کاهش احساس رضایت شغلی از جمله عواملی هستند که می توانند بر بروز کمردرد کارکنان تاثیر گذار باشند (۲۸). مطالعات متعددی ارتباط سلامت روان را با کمردرد تصدیق می نمایند (۲۹، ۳۰). اختلالات رفتاری، خلق و خو و افسردگی از جمله متغیرهای روان شناختی مرتبط با کمردرد می باشند (۱۲).

جدول شماره ۴: نسبت شانس تعدیل شده و تعدیل نشده کمردرد فعلی در مدل رگرسیون لجستیک تک متغیره و چند گانه

جنسیت	مرد	زن	Unadjusted OR * (95% CI)	معنی داری	Adjusted OR ** (95% CI)	معنی داری
سبک زندگی	۰/۹۸ (۰/۹۷-۱)	۰/۰۵	۱/۰۳ (۰/۹۹-۱/۰۸)	۰/۰۷	۱/۰۴ (۰/۹۱-۱/۱۷)	۰/۱۴
حیطه سلامت جسمانی	۰/۹۰۲ (۰/۸۲-۰/۹۹)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۷)	۰/۲۸	۰/۹۴ (۰/۸۵-۰/۹۵)	۰/۰۵
حیطه ورزش و تندرستی	۰/۸۷ (۰/۸۱-۰/۹۴)	۰/۰۱	۰/۹۲ (۰/۸۷-۱/۰۱)	۰/۱۱	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه کنترل وزن و تغذیه	۰/۹۲ (۰/۸۷-۱/۰۱)	۰/۰۱	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۱)	۰/۱۱	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه پیشگیری از بیماری	۰/۹۱ (۰/۸۴-۱/۰۵)	۰/۰۱	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه سلامت روانشناختی	۰/۹۰۷ (۰/۸۲-۰/۹۹)	۰/۰۴	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه سلامت معنوی	۰/۹۴ (۰/۸۵-۱/۰۵)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه سلامت اجتماعی	۰/۹۰۷ (۰/۸۲-۰/۹۹)	۰/۰۴	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳
حیطه اجتناب از داروها و مواد مخدر	۱ (۰/۹۱-۱/۱۱)	۰/۰۹	۱ (۰/۹۱-۱/۱۱)	۰/۰۹	۱ (۰/۹۱-۱/۱۱)	۰/۰۹
حیطه پیشگیری از حوادث	۱/۰۱ (۰/۹۳-۱/۱۰)	۰/۰۷	۱/۰۱ (۰/۹۳-۱/۱۰)	۰/۰۷	۱/۰۱ (۰/۹۳-۱/۱۰)	۰/۰۷
حیطه سلامت محیطی	۰/۹۷ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳	۰/۹۱ (۰/۸۷-۱/۰۸)	۰/۰۳

* Unadjusted ORs: تحلیل رگرسیون لجستیک

** Adjusted ORs: تحلیل رگرسیون لجستیک چند گانه تعدیل شده برای تمام متغیرهای مذکور

در ۳۶/۸ درصد از موارد، کارکنان به علت کمردرد از محیط کاری خود غیبت داشتند. ۱۹/۴ درصد به علت عارضه، شغل خود را تغییر دادند. توزیع فراوانی کمردرد

References

1. Shayesteh Azar M, Talebpour F, Alaei A, Hadinejad A, Sajadi M, Nozari A. Association of low back pain with lumbar lordosis and lumbosacral angle. *J Mazand Med Sci* 2010; 20(75): 9-15 (Persian).
2. Briggs AM, Cross MJ, Hoy DG, Sánchez-Riera L, Blyth FM, Woolf AD, et al. Musculoskeletal health conditions represent a global threat to healthy aging: a report for the 2015 World Health Organization World Report on Ageing and Health. *Gerontologist* 2016; 56 Suppl 2: S243-255.
3. Marini M, Bendinelli B, Assedi M, Occhini D, Castaldo M, Fabiano J, et al. Low back pain in healthy postmenopausal women and the effect of physical activity: A secondary analysis in a randomized trial. *PloS One* 2017; 12(5): e0177370.
4. Yang H, Haldeman S. Behavior-related factors associated with low back pain in the US adult population. *Spine* 2018; 43(1): 28-34.
5. Billis E, Koutsojannis C, Matzaroglou C, Gliatis J, Fousekis K, Giotfos G, et al. Association of low back pain on physical, sociodemographic and lifestyle factors across a general population sample within Greece. *J Back Musculoskelet Rehabil* 2017; 30(2): 279-290.
6. Karimian A, Rahmani N, Mohseni-Bandpei MA, Bassampour SA, Kiani A. Prevalence of Scoliosis and Associated Risk Factors in Children and Adolescents: A Systematic Review. *J Mazand Med Sci*. 2015; 25(130): 191-199 (Persian).
7. Bohman T, Alfredsson L, Jensen I, Hallqvist J, Vingård E, Skillgate E. Does a healthy lifestyle behaviour influence the prognosis of low back pain among men and women in a general population? A population-based cohort study. *BMJ Open* 2014; 4(12): e005713.
8. O'sullivan P, Smith A, Beales D, Straker L. Understanding adolescent low back pain from a multidimensional perspective: implications for management. *J Orthop Sports Phys Ther* 2017; 47(10): 741-751.
9. Emadyan O, Esmaelzadeh Toloe M, Farhadpour S. Effect of Aerobic Training in the Morning and Evening on Lipid Profile, Body Mass Index, Body Fat Percentage, and Maximum Oxygen Uptake in Overweight Females. *J Mazandaran Med Sci* 2017; 26(145): 211-221 (Persian).
10. Ehsani F, Hajihassani A, Hedayati R. Relationship between abdominal muscle activity and postural control during standing tasks in females with chronic nonspecific low back pain. *J Mazandaran Med Sci* 2017; 27(148): 68-78 (Persian).
11. Wasser JG, Vasilopoulos T, Zdziarski LA, Vincent HK. Exercise Benefits for Chronic Low Back Pain in Overweight and Obese Individuals. *PM R* 2017; 9(2): 181-192.
12. Yilmaz E, Dedeli O. Effect of physical and psychosocial factors on occupational low back pain. *Health Science Journal* 2012; 6(4): 598-609.
13. Setiawan MR, Anggraini MT, Rahmatika M, editors. The influence of working Positione , working Period, and Duration of work in low back pain Incidence among packing Worker pt Phapros Tbk. Prosiding 19th International Seminar of Occupational Health and Medical Sciences (I-SOCMED); 2017 Aug; Semarang. 2017.
14. Palmer K, Smith G, Kellingray S, Cooper C. Repeatability and validity of an upper limb

- and neck discomfort questionnaire: the utility of the standardized Nordic questionnaire. *Occupat Med* 1999; 49(3): 171-175.
15. Lali M, Abedi A, Kajbaf MB. Construction and validation of the lifestyle questionnaire (LSQ). 2012; 15(1).
 16. Brady SR, Monira Hussain S, Brown WJ, Heritier S, Wang Y, Teede H, et al. Predictors of Back Pain in Middle Aged Women: Data From the Australian Longitudinal Study of Women's Health. *Arthritis Care Res* 2017; 69(5): 709-716.
 17. Maher C, Underwood M, Buchbinder R. Non-specific low back pain. *Lancet* 2017; 389(10070): 736-747.
 18. Kayihan G. Relationship between daily physical activity level and low back pain in young, female desk-job workers. *Int J Occupat Med Environ Health*. 2014; 27(5): 863-870.
 19. Arslan SA, Hadian MR, Olyaei G, Bagheri H, Yekaninejad MS, Ijaz S, et al. Prevalence and Risk Factors of Low Back Pain Among the Office Workers of King Edward Medical University Lahore, Pakistan. *PTJ* 2016; 6(3): 161-168.
 20. Nasiry Zarrin Ghabaee D, Haresabadi M, Bagheri Nesami M, Esmaeili R, Talebpour Amiri F. Musculoskeletal Disorders in Nurses and their Relationship with Occupation-related Stress. *J Mazandaran Med Sci* 2016; 25(132): 91-102. (Persian).
 21. Shan Z, Deng G, Li J, Li Y, Zhang Y, Zhao Q. Correlational analysis of neck/shoulder pain and low back pain with the use of digital products, physical activity and psychological status among adolescents in Shanghai. *Plos One* 2013; 8(10): e78109.
 22. Mohseni-Bandpei MA, Fakhri M, Bargheri-Nesami M, Ahmad-Shirvani M, Khalilian AR, Shayesteh-Azar M. Occupational back pain in Iranian nurses: an epidemiological study. *Br J Nurs* 2006; 15(17): 914-917.
 23. Gorgi Z, Assadollahi Z, Ghaffarian A, Rezaeian M. The Prevalence of Musculoskeletal Disorders in the Employees of Office Systems at Rafsanjan University of Medical Sciences in 2012. *JRUMS* 2014; 12(12): 991-1002 (Persian).
 24. Samaei S, Tirgar A, Khanjani N, Mostafaei M, Bagheri Hosseinabadi M. Effect of personal risk factors on the prevalence rate of musculoskeletal disorders among workers of an Iranian rubber factory. *Work* 2017; 57(4): 547-553.
 25. Wang M, Yu J, Liu N, Liu Z, Wei X, Yan F, et al. Low back pain among taxi drivers: a cross-sectional study. *Occup Med* 2017; 67(4): 290-295.
 26. Ayorinde AA, Bhattacharya S, Druce KL, Jones GT, Macfarlane GJ. Chronic pelvic pain in women of reproductive and post reproductive age: a population based study. *Eur J Pain* 2017; 21(3): 445-455.
 27. Edward J, Carreon LY, Williams MV, Glassman S, Li J. The importance and impact of patients' health literacy on low back pain management: a systematic review of literature. *Spine J* 2018; 18(2): 370-376.
 28. Abdulmujeeb A, Olaniyan L. Prevalence and Factors Associated with Low Back Pain among Healthcare Workers in Kibuli Muslim Hospital Kampala, Uganda. *Epidemiology (Sunnyvale)*. 2017;7(1):1-5
 29. Kawada T. Comment on "Anxiety and depression predict musculoskeletal disorders in health care workers" by Del Campo et al. *Arch Environ Occupat Health* 2018; 73(1): 64.
 30. Platts-Mills TF, Hollowell AG, Burke GF, Zimmerman S, Dayaa JA, Quigley BR, et al.

- Randomized controlled pilot study of an educational video plus telecare for the early outpatient management of musculoskeletal pain among older emergency department patients. *Trials*. 2018;19(1):10.
31. Makris UE, Fraenkel L, Han L, Leo Summers L, Gill TM. Restricting Back Pain and Subsequent Mobility Disability in Community Living Older Persons. *J Am Geriatr Soc* 2014; 62(11): 2142-2147.
32. Yiengprugsawan V, Hoy D, Buchbinder R, Bain C, Seubsman S-a, Sleigh AC. Low back pain and limitations of daily living in Asia: longitudinal findings in the Thai cohort study. *BMC Musculoskeletal Dis* 2017; 18(1): 19.
33. Lardon A, Dubois J-D, Cantin V, Piché M, Descarreaux M. Predictors of disability and absenteeism in workers with non-specific low back pain: A longitudinal 15-month study. *Appl Ergon* 2018; 68: 176-185.